

SERTIFIKACIONO TELO ORGANIZACIJA SERTIFIKACIONOG TELA

WELD-ING“ d.o.o. je organizaciono je podeljen u pet nezavisnih celina, od kojih je jedna SERITIFIKACIONO TELO, a ostale: kontrolno telo, inženjering, obuka zavarivača, opšti i finansijski poslovi.

Osnovna delatnost Sertifikacionog tela je sertifikacija zavarivača / lemioca/ operatera zavarivanja.

Sertifikaciono telo „WELD-ING“ d.o.o. ima punu odgovornost za donošenje odluka koje se odnose na sertifikaciju zavarivača/ lemioca/ operatera zavarivanja, uključujući dodeljivanje, održavanje, resertifikaciju, proširenje i redukovanje predmeta i područja sertifikacije, suspendovanje i povlačenje sertifikacije.

Sertifikaciono telo deluje nepristrasno u odnosima sa svojim podnosiocima zahteva, kandidatima i sertifikovanim osobama.

Odluke o sertifikaciji zasnivaju se na objektivnim dokazima o usaglašenosti (ili neusaglašenosti) do kojih dolazi ispitivač, zasnovanim na zapisima sa obavljenog kvalifikacionog ispita.

Politike i procedure za sertifikaciju zavarivača su pravedne za sve podnostioce prijave, kandidate i sertifikovane osobe.

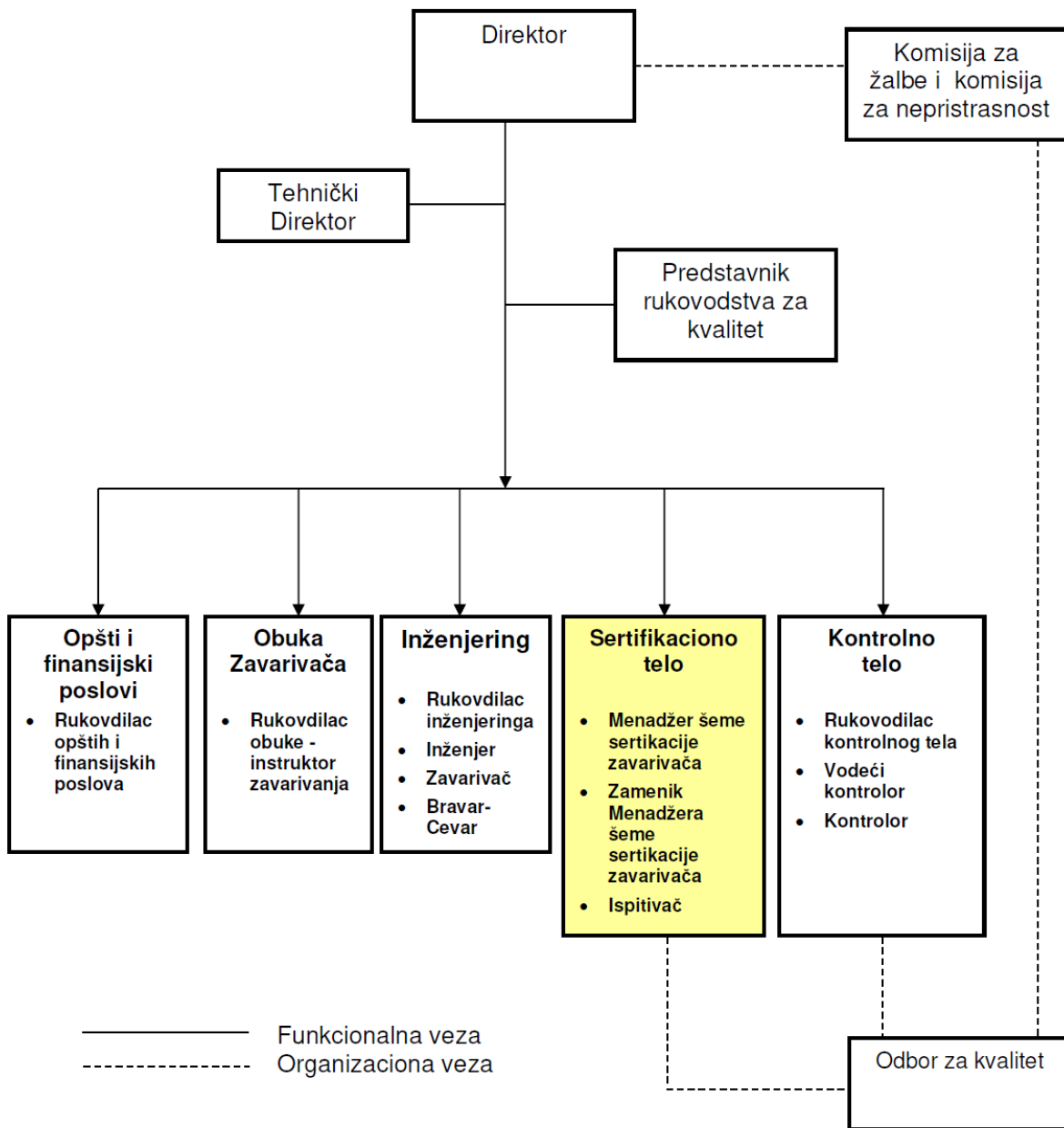
S obzirom da “WELD-ING” d.o.o. pruža i usluge obuke zavarivača, obezbeđeno je da korišćenje ove usluge ne stvara bilo kakvu prednost podnosiocu prijave, čime se obezbeđuje da postupak sertifikacije zavarivača i dalje ostaje nepristrasan i da ga spoljni klijenti doživljavaju kao takvog.

Osoblje koje je u poslednje dve godine bilo uključeno u obuku predmetnih kandidata, ne vrši njihovo vrednovanje tokom procesa sertifikacije.

Osoblje koje je zaduženo za doslednu primenu dokumentovanog sistema menadžmenta u Sertifikacionom telu je:

- menadžer šeme sertifikacije zavarivača kao i njegov zamenik,
- predstavnik rukovodstva za kvalitet,
- ispitivač.

Organizaciona šema:

ŠEMA SERTIFIKACIJE

Za kategoriju sertifikacije zavarivača, lemioca i operatera zavarivanja definisana je šema sertifikacije.

Šeme sertifikacije se odnosi na zavarivače, lemiocce i operatere zavarivanja za:

- šema sertifikacije ŠS.WI.01 - Zavarivanje topljenjem,
- šema sertifikacije ŠS.WI.02 - Zavarivanje termoplastičnih materijala,
- šema sertifikacije ŠS.WI.03 - Aluminotermijsko zavarivanje šina,
- šema sertifikacije ŠS.WI.04 - Lemljenje.

U Obimu akreditacije Sertifikacionog tela detaljno su prikazane kategorije osoblja koje su obuhvaćene sertifikacijom zavarivača/ lemioca/ operatera zavarivanja.

Šema sertifikacije obuhvata sledeće zahteve za proces sertifikacije:

- kriterijume za početnu sertifikaciju i
- resertifikaciju;

Za početnu sertifikaciju kriterijumi su sledeći:

- izrađeni ispitni uzorak u stanju kako je zavaren, treba da zadovolji kriterijume prihvatljivosti definisane u standardu za kvalifikaciju i sertifikaciju,
- rezultat ispita iz poznavanja struke je „zadovoljavajući“, ako zavarivač/ lemioc tačno odgovori na najmanje 2/3 (odnosno 66,67%) postavljenih pitanja, kod šeme zavarivanja termoplastičnih materijala to je 80%, a kod šeme aluminotermijsko zavarivanje šina to je 75%. (Rezultat ispita iz poznavanja struke su detaljno objašnjeni u nastavku tačnije u delu QPL.WI.S.01 - Pravila sertifikacije osoba (izdanje 1, revizija 2 od 01.11.2023.) u tački 3.3 Proces ocenjivanja)

Sertifikat se može produžiti za period koji je određen u primenjenom standardu za kvalifikaciju i sertifikaciju zavarivača / operatera zavarivanja, ukoliko su ispunjeni uslovi definisani standardom.

Menadžer šeme sertifikacije zavarivača je odgovoran za proveru i utvrđivanje usaglašenosti sa uslovima za produženje važnosti sertifikata, koji su dati u relevantnom standardu.

- metod ocenjivanja kvalifikacionih ispita za početnu sertifikaciju i resertifikaciju;

Procedura QPR.WI.S.08 – Kvalifikacija i sertifikacija zavarivača definiše metod ocenjivanja kvalifikacionih ispita za početnu sertifikaciju i resertifikaciju, kao i pomenute šeme: Zavarivanje topljenjem, zavarivanje termoplastičnih materijala, aluminotermijsko zavarivanje šina, lemljenje.

- Tok sprovođenja ispita i kriterijumi;

Tokom sprovođenja ispita pri zavarivanju ispitnog uzorka, ispitivač mora poštovati sve odredbe standarda po kome se realizuje kvalifikacioni ispit. Sve vreme tokom realizacije ispita, ispitivač mora biti prisutan na mestu njegovog sprovođenja i obezbeđivati regularnost procedure.

- kriterijume za suspendovanje i povlačenje sertifikacije;

Suspenzija sertifikacije nastaje kao posledica:

- odstupanja od usaglašenosti sa zahtevima, koja nisu takva da bi se naložilo oduzimanje sertifikata, ali nisu otklonjena u dogovorenom roku;
- neadekvatnog korišćenja sertifikata;
- nepoštovanja Pravila za korišćenje sertifikata.

Povlačenje sertifikacije je posledica:

- značajnih odstupanja od usaglašenosti sa zahtevima;
- zloupotrebe sertifikata;
- odbijanja da se omoguće nadzorna ocenjivanja ili provere;
- nepoštovanja Pravila za korišćenje sertifikata;
- prestanka aktivnosti koje su pod sertifikacijom;

- kriterijume za izmenu predmeta i područja sertifikacije.

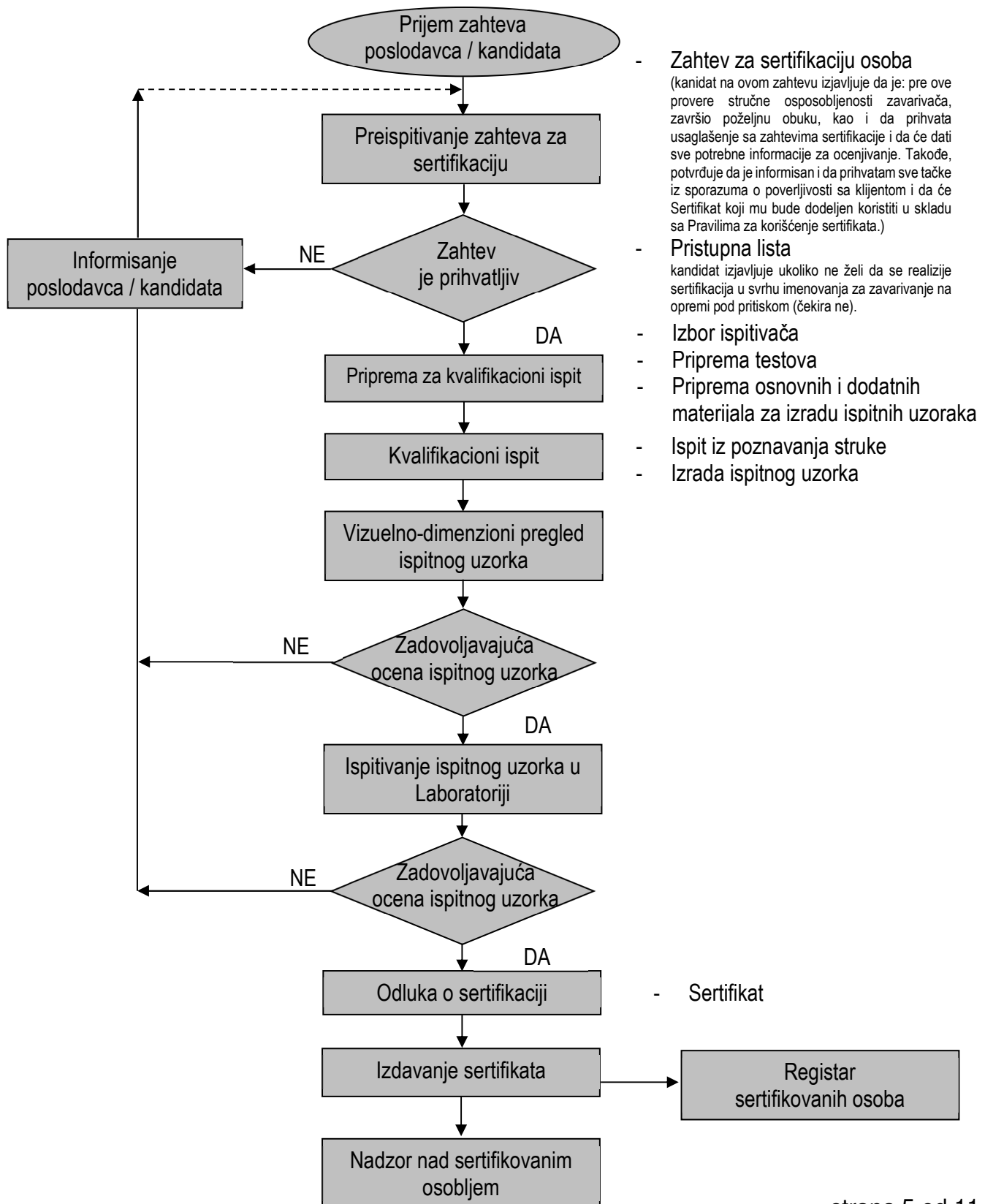
Na zahtev kandidata za proširenje / redukovanje obima sertifikacije u toku važenja već izdatog sertifikata, menadžer šeme sertifikacije zavarivača donosi odluku o reviziji sertifikata i opsega važenja dodeljene sertifikacije, na osnovu relevantnog standarda.

Po odobrenju menadžera šeme sertifikacije, kandidatu se dostavlja novi sertifikat sa izmenjenim opsegom važenja.

Na sertifikatu se označava broj revizije, dok datum važenja sertifikata ostaje isti kao i na prethodnom sertifikatu.

Menadžer šeme sertifikacije zavarivača obavezno evidentira nastale promene u knjizi "Evidencija kandidata za sertifikaciju zavarivača".

Tok procesa sertifikacije zavarivača/ lemioca bez imenovanja za šeme: zavarivanje topljenjem, aluminotermijsko zavarivanje šina i lemljenje

- **Zahtev za sertifikaciju osoba**

(kandidat na ovom zahtevu izjavljuje da je: pre ove provere stručne osposobljenosti zavarivača, završio poželjnu obuku, kao i da prihvata usaglašenje sa zahtevima sertifikacije i da će dati sve potrebne informacije za ocenjivanje. Takođe, potvrđuje da je informisan i da prihvata sve tačke iz sporazuma o poverljivosti sa klijentom i da će Sertifikat koji mu bude dodeljen koristiti u skladu sa Pravilima za korišćenje sertifikata.)

- **Pristupna lista**

kandidat izjavljuje ukoliko ne želi da se realizuje sertifikacija u svrhu imenovanja za zavarivanje na opremi pod pritiskom (čekira ne).

- **Izbor ispitivača**

- **Priprema testova**

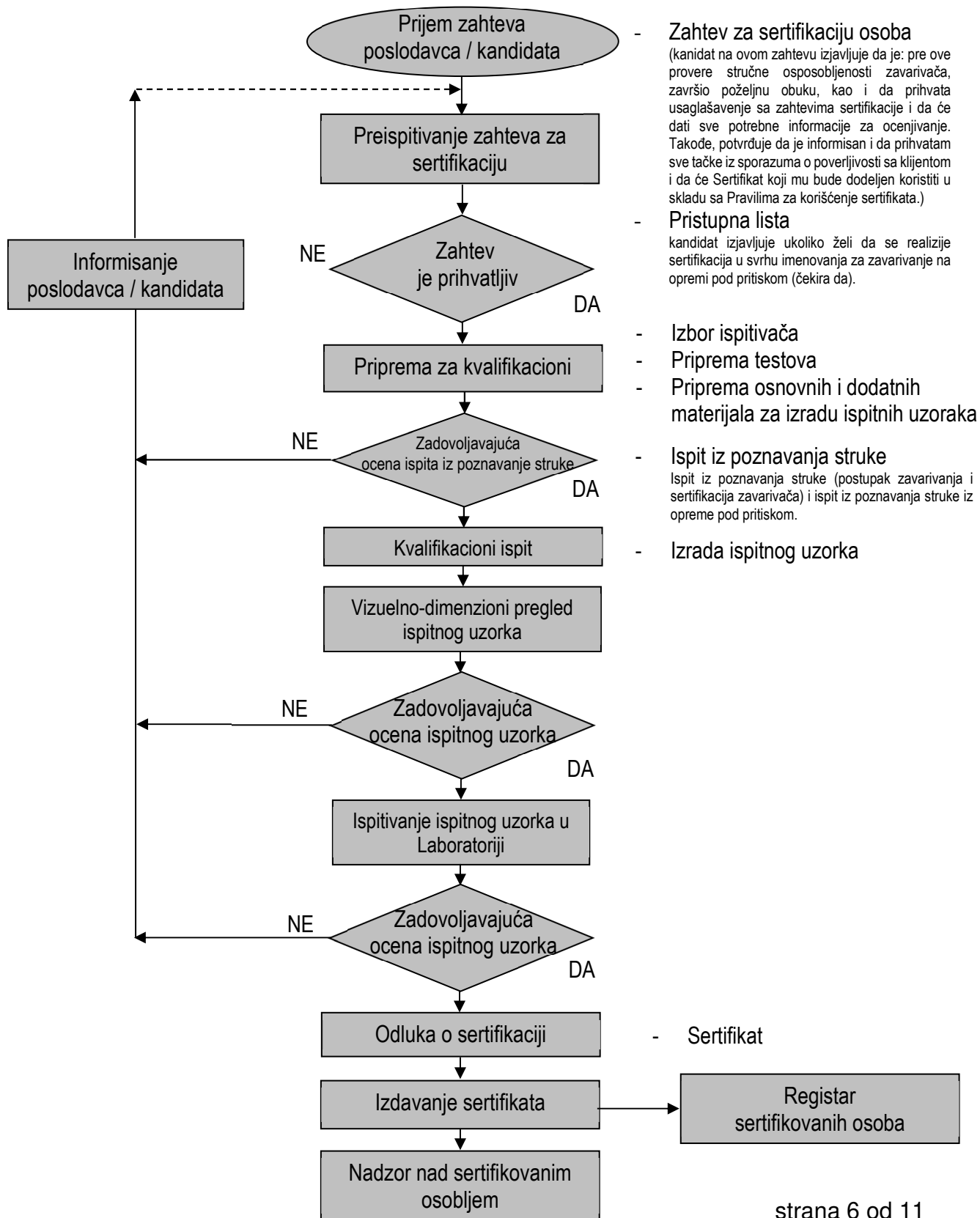
- Priprema osnovnih i dodatnih materijala za izradu ispitnih uzoraka

- Ispit iz poznavanja struke

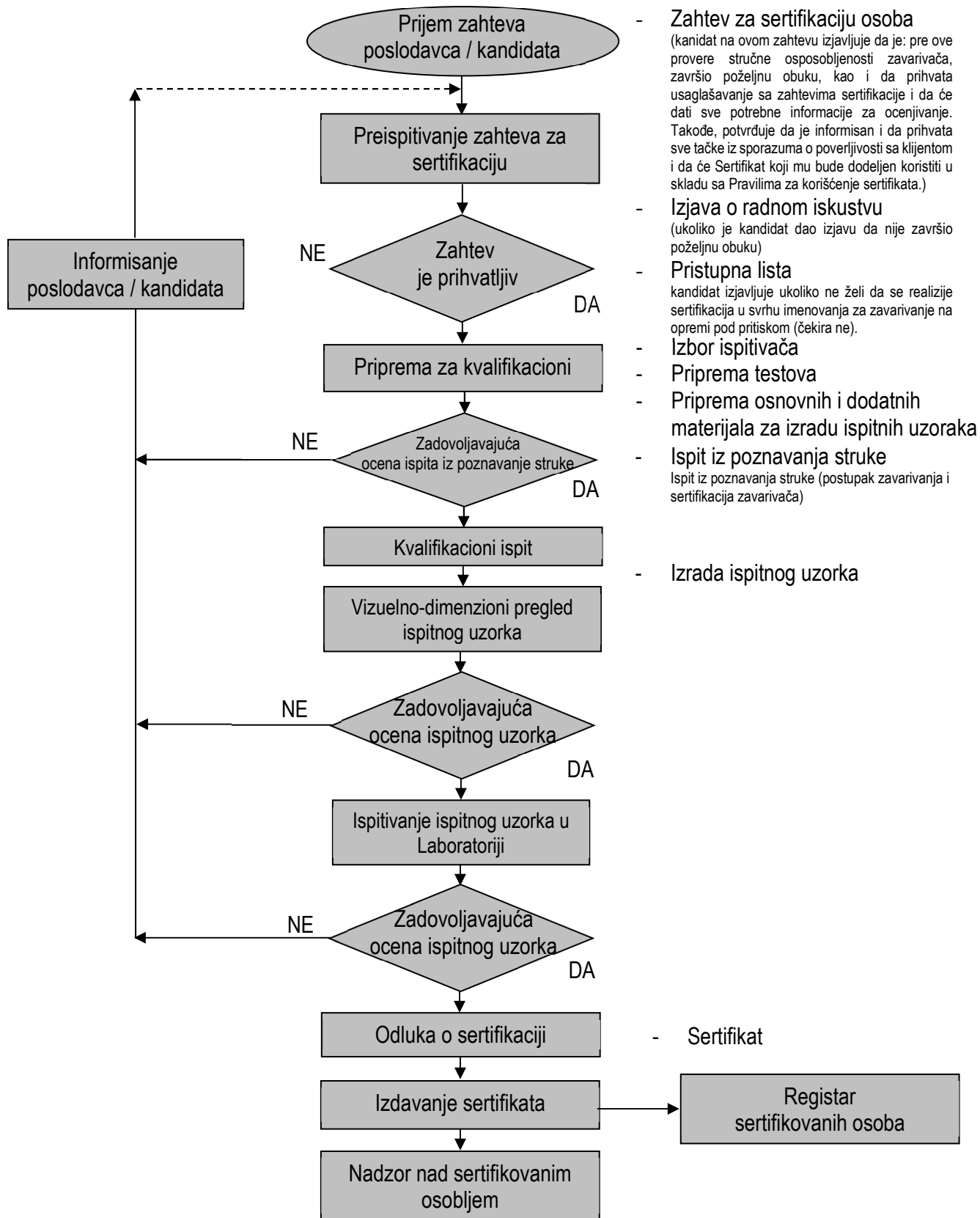
- Izrada ispitnog uzorka

- Sertifikat

Tok procesa sertifikacije zavarivača/ lemioca sa imenovanjem za šeme: zavarivanje topljenjem, aluminotermijsko zavarivanje šina i lemljenje

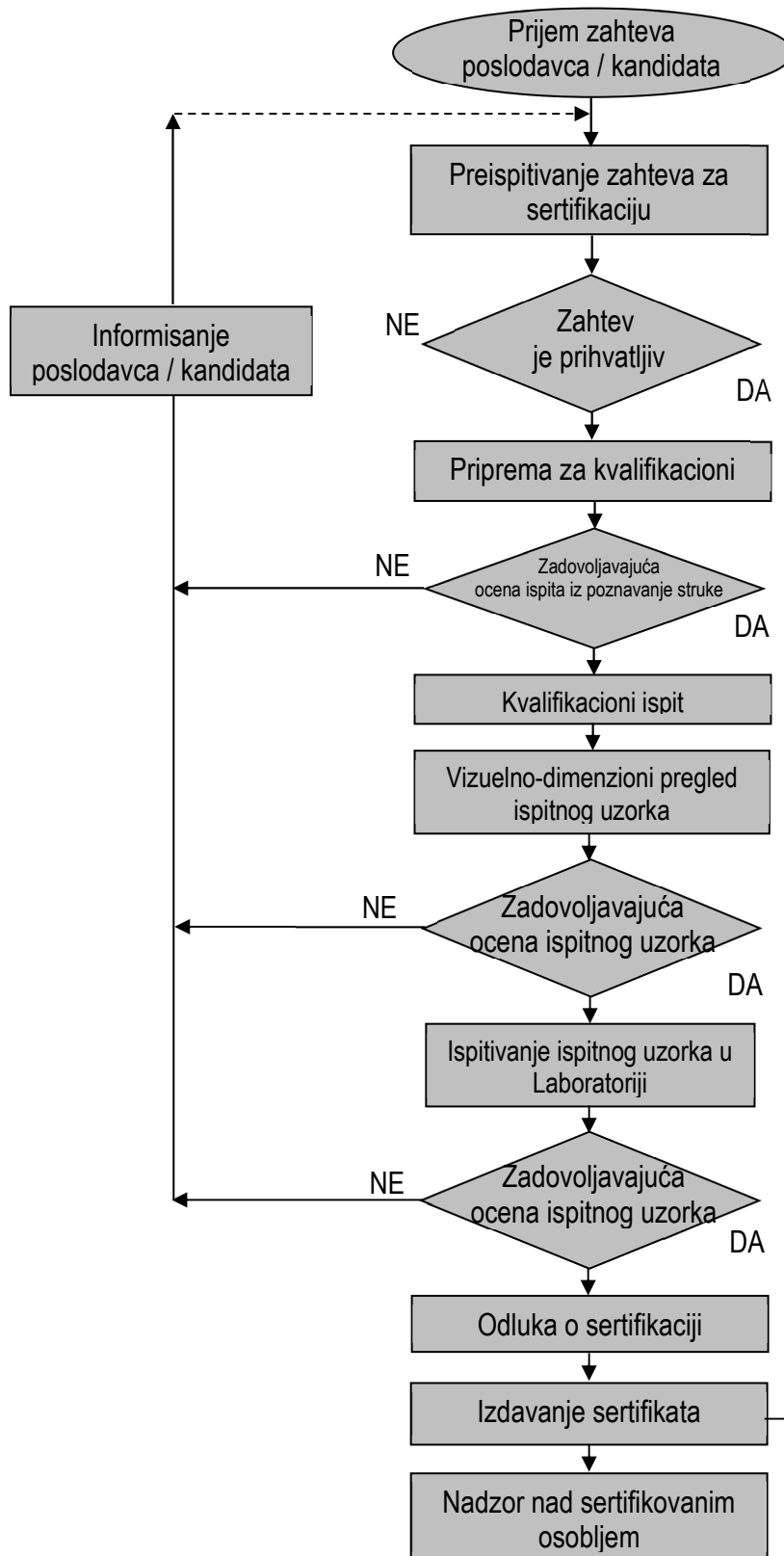

Tok procesa sertifikacije zavarivača bez imenovanja za šemu zavarivanja termoplastičnih materijala

- **Zahtev za sertifikaciju osoba**
(kandidat na ovom zahtevu izjavljuje da je: pre ove provere stručne osposobljenosti zavarivača, završio poželjnu obuku, kao i da prihvata usaglašavanje sa zahtevima sertifikacije i da će dati sve potrebne informacije za ocenjivanje. Takođe, potvrđuje da je informisan i da prihvata sve tačke iz sporazuma o poverljivosti sa klijentom i da će Sertifikat koji mu bude dodeljen koristiti u skladu sa Pravilima za korišćenje sertifikata.)
- **Izjava o radnom iskustvu**
(ukoliko je kandidat dao izjavu da nije završio poželjnu obuku)
- **Pristupna lista**
kandidat izjavljuje ukoliko ne želi da se realizuje sertifikacija u svrhu imenovanja za zavarivanje na opremi pod pritiskom (čekira ne).
- **Izbor ispitivača**
- **Priprema testova**
- **Priprema osnovnih i dodatnih materijala za izradu ispitnih uzoraka**
- **Ispit iz poznavanja struke**
Ispit iz poznavanja struke (postupak zavarivanja i sertifikacija zavarivača)
- **Izrada ispitnog uzorka**
- **Sertifikat**

Tok procesa sertifikacije zavarivača sa imenovanjem za šemu zavarivanja termoplastičnih materijala

- **Zahtev za sertifikaciju osoba**
(kandidat na ovom zahtevu izjavljuje da je: pre ove provere stručne osposobljenosti zavarivača, završio poželjnu obuku, kao i da prihvata usaglašavanje sa zahtevima sertifikacije i da će dati sve potrebne informacije za ocenjivanje. Takođe, potvrđuje da je informisan i da prihvata sve tačke iz sporazuma o poverljivosti sa klijentom i da će Sertifikat koji mu bude dodeljen koristiti u skladu sa Pravilima za korišćenje sertifikata.)
- **Izjava o radnom iskustvu**
(ukoliko je kandidat dao izjavu da nije završio poželjnu obuku)
- **Pristupna lista**
kandidat izjavljuje ukoliko želi da se realizuje sertifikacija u svrhu imenovanja za zavarivanje na opremi pod pritiskom (čekira da).
- **Izbor ispitivača**
- **Priprema testova**
- **Priprema osnovnih i dodatnih materijala za izradu ispitnih uzoraka**
- **Ispit iz poznavanja struke**
Ispit iz poznavanja struke (postupak zavarivanja i sertifikacija zavarivača) i ispit iz poznavanja struke iz opreme pod pritiskom.
- **Izrada ispitnog uzorka**

- Sertifikat

Registar
sertifikovanih osoba

OBIM AKREDITACIJE – prvi deo

Sertifikacija telo prema SRPS ISO/IEC 17024:2012			
R.br.	Kategorija osoba	Referentna dokumenta	Lokacija
SO-02: Oblast u sertifikaciji osoba Zavarivanje i lemljenje			
1.	Zavarivači – Zavarivanje čelika	SRPS EN ISO 9606-1:2017 izuzev t. 9.3 c) (ŠS.WI.01) Šema sertifikacije zavarivanje topljenjem, izdanje 3, revizija 4 od 22.09.2023. API 1104 (ŠS.WI.01) Šema sertifikacije zavarivanje topljenjem, izdanje 3, revizija 4 od 22.09.2023. ASME Section IX (ŠS.WI.01) Šema sertifikacije zavarivanje topljenjem, izdanje 3, revizija 4 od 22.09.2023.	L1, L2
	Zavarivači – Zavarivanje aluminijuma i legura od aluminijuma	SRPS EN ISO 9606-2:2009 (ŠS.WI.01) Šema sertifikacije zavarivanje topljenjem, izdanje 3, revizija 4 od 22.09.2023.	L1, L2
	Zavarivači – Zavarivanje bakra i legura od bakra	SRPS EN ISO 9606-3:2008 (ŠS.WI.01) Šema sertifikacije zavarivanje topljenjem, izdanje 3, revizija 4 od 22.09.2023.	L1, L2
	Zavarivači – Zavarivanje nikla i legura od nikla	SRPS EN ISO 9606-4:2008 (ŠS.WI.01) Šema sertifikacije zavarivanje topljenjem, izdanje 3, revizija 4 od 22.09.2023.	L1, L2
2.	Zavarivači – Automatizovano i automatsko zavarivanje metalnih materijala	SRPS EN 14732:2014 izuzev t. 5.3 c) (ŠS.WI.01) Šema sertifikacije zavarivanje topljenjem, izdanje 3, revizija 4 od 22.09.2023.	L1, L2
3.	Zavarivači – Aluminotermijsko zavarivanje šina	SRPS EN 14730-2:2021 (Prema uputstvu 336 - Železnice Srbije) (ŠS.WI.03) Šema sertifikacije za aluminotermijsko zavarivanje šina; izdanje 3, revizija 3 od 03.04.2023.	L1, L2
4.	Zavarivači – Zavarivanje termoplastičnih materijala	SRPS EN 13067:2020 (ŠS.WI.02) Šema sertifikacije zavarivanje termoplastičnih materijala, izdanje 3, revizija 4 od 22.09.2023.	L1, L2
5.	Lemioci – Tvrdo lemljenje	SRPS EN ISO 13585:2013 (ŠS.WI.04) Šema sertifikacije lemljenje, izdanje 3, revizija 4 od 22.09.2023.	L1, L2
Detalji o lokacijama: <ul style="list-style-type: none"> • L1 – Weld-ing d.o.o. 11210 Beograd, Pančevački put br.47 Tel: 011/2717-320, 011/2717-384, Tel/fax: 011/6303-415 Mob: 063/8019-608, 063/8844-633 E-mail: weldingdoo@gmail.com • L2 – lokaciji Naručioca usluge. 			

OBIM AKREDITACIJE – drugi deo

Sertifikacija telo prema SRPS ISO/IEC 17024:2012			
R.br.	Kategorija osoba	Referentna dokumenta	Lokacija
SO-02: Oblast u sertifikaciji osoba Zavarivanje i lemljenje			
1.	Osoblje za izvođenje nerastavljivih spojeva na opremi pod pritiskom	Pravilnik o opremi pod pritiskom („Službeni glasnik RS”, broj 114/21), Prilog I, t.3.1.2 (ŠS.WI.01) Šema sertifikacije zavarivanje topljenjem, izdanje 3, revizija 4 od 22.09.2023.	L1, L2
		Pravilnik o opremi pod pritiskom („Službeni glasnik RS”, broj 114/21), Prilog I, t.3.1.2 (ŠS.WI.02) Šema sertifikacije zavarivanje termoplastičnih materijala, izdanje 3, revizija 4 od 22.09.2023.	L1, L2
		Pravilnik o opremi pod pritiskom („Službeni glasnik RS”, broj 114/21), Prilog I, t.3.1.2 (ŠS.WI.04) Šema sertifikacije lemljenje, izdanje 3, revizija 4 od 22.09.2023.	L1, L2
Detalji o lokacijama: <ul style="list-style-type: none"> • L1 – Weld-ing d.o.o. 11210 Beograd, Pančevački put br.47 Tel: 011/2717-320, 011/2717-384, Tel/fax: 011/6303-415 Mob: 063/8019-608, 063/8844-633 E-mail: weldingdoo@gmail.com • L2 – lokaciji Naručioca usluge. 			

RELEVANTNI STANDARDI I PRAVILNIK

R.br.	Standard / godina izdanja*	Naziv standarda
1.	SRPS EN ISO 9606-1:2017	Kvalifikaciono ispitivanje zavarivača - Zavarivanje topljenjem – Deo 1: Čelici
2.	SRPS EN ISO 9606-2:2009	Kvalifikacion ispit zavarivača – Zavarivanje topljenjem – Deo 2: Aluminijum i legure aluminijuma
3.	SRPS EN ISO 9606-3:2008	Ispitivanje u cilju provere zavarivača – Zavarivanje topljenjem – Deo 3: Bakar i legure bakra
4.	SRPS EN ISO 9606-4:2008	Ispitivanje u cilju provere zavarivača– Zavarivanje topljenjem – Deo 4: Nikl i legure nikla
5.	SRPS EN ISO 14732:2014	Osoblje koje vrši zavarivanje — Kvalifikaciono ispitivanje zavarivača za automatizovano i automatsko zavarivanje metalnih materijala
6.	API 1104	Welding of Pipelines and Related Facilities
7.	ASME Section IX	ASME Boiler and Pressure Vessel Code, Section IX: Welding and Brazing Qualifications
8.	SRPS EN 13067:2020	Osoblje za zavarivanje plastičnih masa – Kvalifikacija zavarivača – Zavareni sklopovi od termoplasta
9.	SRPS EN 14730-2:2021 (Prema uputstvu 336 - Železnice Srbije)	Aluminotermijsko zavarivanje šina — Deo 2: Kvalifikacija zavarivača za postupak aluminotermijskog zavarivanja, sertifikacija izvođača radova i prihvatanje varova
10.	SRPS EN ISO 13585:2013	Tvrdo lemljenje — Kvalifikacioni ispit lemioca i operatora lemljenja
R.br.	Pravilnik	Naziv pravilnika
11.	„Službeni glasnik RS“, broj 114/2021	Pravilnik o opremi pod pritiskom

* - navedene su trenutno važeće verzije standarda, a prilikom sertifikacije će se uvek koristiti verzije koje su relevantne u tom trenutku.

PRAVILA CERTIFIKACIJE OSOBA

SADRŽAJ:	Strana
1. SVRHA, PREDMET I PODRUČJE PRIMENE	2
2. TERMINI I DEFINICIJE	2
3. ZAHTEVI ZA PROCES CERTIFIKACIJE	3
3.1 Proces podnošenja prijave	3
3.2 Proces sprovođenja ispita	4
3.3 Proces ocenjivanja	7
3.4 Odluka o sertifikaciji	9
3.5 Suspendovanje, povlačenje ili smanjenje predmeta i područja sertifikacije	11
3.5.1 Proširenje (ili redukovanje) obima sertifikacije	11
3.5.2 Odustajanje od sertifikacije	11
3.5.3 Suspenzija sertifikacije	12
3.5.4 Povlačenje sertifikacije	12
3.6 Održavanje sertifikacije	13
3.7 Proces resertifikacije	16
4. ŽALBE I PRIGOVORI	17
4.1 Žalbe na odluku o sertifikaciji	18
4.2 Prigovori	18

REVIZIJA	1	2	3	4
VAŽI OD:	01.03.2023.	01.11.2023.		
IZDANJE:	1	PRIMERAK BROJ:	2 OD 4	

	Ime i prezime	Funkcija:	Datum	Potpis
Izradio:	Radoš Lilić, mast.inž.maš.	Predstavnik rukovodstva za kvalitet	01.11.2023.	
Odobrio:	Vladan Macanković, ing.maš.	Direktor	01.11.2023.	

 <p>WELD-ING DOO INŽENJERING U ZAVARIVANJU www.weld-ing.com</p>	Naziv dokumenta PRAVILA SERTIKACIJE OSOBA	Broj: QPL.WI.S.01
		Strana 2 od 19

1. SVRHA, PREDMET I PODRUČJE PRIMENE

Pravilima sertifikacije osoba se bliže uređuje postupak sertifikacije osoba koji se sprovodi u sertifikacionom telu „WELD-ING“ d.o.o. (u daljem tekstu sertifikaciono telo) za sertifikaciju osoba i imenovanja za zavarivanje na opremi pod pritiskom, zahtevi koje treba da ispuni osoba koja je kandidat za sertifikaciju / za imenovanje/ sertifikovana osoba, kao i prava i obaveze učesnika u procesu sertifikacije.

Pravila sertifikacije osoba su namenjena svim zainteresovanim stranama za postupak sertifikacije, kandidatima za sertifikaciju, sertifikovanim osobama, kao osoblju u sertifikacionom telu koje je uključeno u postupak sertifikacije.

2. TERMINI I DEFINICIJE

Termini i definicije koji se koriste u ovim pravilima su navedeni u standardima: SRPS EN ISO/IEC 17000:2020, Ocenjivanje usaglašenosti – Rečnik i opšti principi i SRPS ISO/IEC 17024:2012, Ocenjivanje usaglašenosti – Opšti zahtevi za tela koja obavljaju sertifikaciju osoba.

Najznačajne definicije su sledeće:

- **Podnosilac zahteva** – osoba koja je podnela prijavu da bi se uključila u proces sertifikacije;
- **Proces sertifikacije** – aktivnosti kojima sertifikaciono telo utvrđuje da li osoba ispunjava zahteve sertifikacije, uključujući prijavu, ocenjivanje, odluku o sertifikaciji, resertifikaciju i korišćenje sertifikata i logotipa / znakova sertifikacije;
- **Kandidat** – podnosilac zahteva koji je ispunio specificirane preduslove koji mu omogućavaju učešće u procesu sertifikacije;
- **Šema sertifikacije** – kompetentnost i drugi zahtevi koji se odnose na specifične kategorije zanimanja ili veština osoba;
- **Zahtevi za sertifikaciju** – skup specificiranih zahteva, uključujući zahteve šeme, koji treba da budu ispunjeni, da bi se dobila ili održavala sertifikacija;
- **Ispit** – mehanizam, koji je deo ocenjivanja i kojim se meri kompetentnost kandidata na jedan ili više načina, pisanim putem, usmeno, praktičnim radom i posmatranjem, kao što je definisano u šemi sertifikacije;
- **Resertifikacija** – obnavljanje sertifikacije u definisanim intervalima;
- **Suspenzija** – privremeno stavljanje van snage, odlaganje, prekid ili prestanak sertifikacije osobe izdate od strane sertifikacionog tela;
- **Povlačenje** – ukidanje sertifikacije, sertifikata ili uverenja;
- **Žalba** – zahtev podnosioca prijave, kandidata ili sertifikovane osobe za ponovno razmatranje svih odluka koje je sertifikaciono telo donelo, a koje se odnose na njen/njegov željeni status sertifikacije;
- **Prigovor** – izraz nezadovoljstva, osim žalbe, bilo koje osobe ili organizacije sertifikacionom telu u vezi sa aktivnostima sertifikovane osobe, na koji se očekuje odgovor.
- **Nepriistrasnost** – prisustvo objektivnosti.

 <p>WELD-ING DOO INZENJERING U ZAVARIVANJU www.weld-ing.com</p>	Naziv dokumenta PRAVILA SERTIFIKACIJE OSOBA	Broj: QPL.WI.S.01
		Strana 3 od 19

3. ZAHTEVI ZA PROCES SERTIFIKACIJE

Pod zahtevima za proces sertifikacije podrazumevamo sledeće procese:

- proces podnošenja prijave;
- proces sprovođenja ispita;
- proces ocenjivanja;
- odluka o sertifikaciji;
- proces resertifikacije.

3.1 Proces podnošenja prijave

Prijava za sertifikaciju se dostavlja u slobodnoj formi i sadrži najmanje sledeće podatke:

- informacije neophodne za identifikaciju podnosioca prijave (ime, adresa),
- predmet i područje željene sertifikacije i potrebe za imenovanjem.

Sertifikaciono telo preispituje prijavu za sertifikaciju, da bi potvrdilo da je podnosilac prijave u skladu sa zahtevima za prijavu za šemu sertifikacije zavarivača.

Utvrđivanje zahteva korisnika obuhvata definisanje najmanje sledećih podataka:

- broj zavarivača za koje se traži sertifikacija (kvalifikacija) i imenovanje (ukoliko se zahteva),
- vrstu(e) ispita koja se zahteva – postupak zavarivanja i vrsta spoja,
- mesto izvođenja zavarivanja ispitnih uzoraka.

Ukoliko korisnik nije definisao vrstu ispita, menadžer šeme sertifikacije zavarivača sugeriše koju(e) vrstu ispita treba obaviti, na osnovu informacija o proizvodnji zavarenih proizvoda kod korisnika ili drugih potreba korisnika (npr. sertifikacija na lični zahtev pojedinca-zavarivača). Pri tome se sa korisnikom specificira optimalan broj i kombinacija ispita, kojima će biti zadovoljene sve potrebe korisnika u pogledu obezbeđenja sertifikovanih zavarivača za zavarivačku proizvodnju.

Ukoliko kandidat za sertifikaciju / poslodavac zahteva da se provera zavarivača obavi u njegovim pogonima, menadžer šeme sertifikacije zavarivača ga informiše o uslovima koji moraju biti ispunjeni za sprovođenje ispita:

- obezbediti ispravne i proverene uređaje za zavarivanje;
- pripremiti materijal za izradu ispitnih uzoraka;
- obezbediti dokumente na uvid u kojima se specificira kvalitet osnovnog i dodatnog materijala;
- organizovati osoblje i obezbediti prostorije za održavanje ispita u zakazanom terminu i sl.

Menadžer šeme sertifikacije zavarivača određuje ispitivača za realizaciju procesa sprovođenja ispita i za proces ocenjivanja. Menadžer šeme sertifikacije zavarivača vodi računa da se ne angažuje ispitivač koji je u sukobu interesa. Posebno se vodi računa

ukoliko treba da se realizije sertifikacija zavarivača u svrhu imenovanja za zavarivanje na opremi pod pritiskom i tada se određuje ispitivač koji nije u sukobu interesa tj. angažuje / određuje se ispitivač koji nije i ne sme da bude direktno uključen u aktivnosti projektovanja, proizvodnje, isporuke, instaliranja, korišćenja ili održavanja opreme pod pritiskom.

3.2 Proces sprovođenja ispita

Sertifikaciji osoba se pristupa na sledeći način:

- popunjavanjem i potpisivanjem zahteva za sertifikaciju osoba (QOB.WI.S.Zah.), kandidat za sertifikaciju (zavarivač/ lemioc/ operater) na ovom zahtevu izjavljuje da je: pre ove provere stručne osposobljenosti zavarivača, završio poželjnu obuku (čekira da ili ne), kao i da prihvata usaglašavanje sa zahtevima sertifikacije i da će dati sve potrebne informacije za ocenjivanje. Takođe, potvrđuje da je informisan i da prihvata sve tačke iz sporazuma o poverljivosti sa klijentom i da će Sertifikat koji mu bude dodeljen koristiti u skladu sa Pravilima za korišćenje sertifikata - QOB.WI.S.13.1 kao i
- popunjavanjem osnovnih podataka o zavarivaču i potpisivanjem pristupne liste (QOB.WI.8.2 - QOB.WI.8.11) kandidat za sertifikaciju (zavarivač) na pristupnoj listi izjavljuje ukoliko želi da se realizije sertifikacija u svrhu imenovanja za zavarivanje na opremi pod pritiskom (čekira da ili ne).

Šema sertifikacije	Oznaka šeme	Standard Pun naziv šeme sertifikacije	Pristupna lista
Zavarivanje topljenjem	ŠS.WI.01	SRPS EN ISO 9606-1 Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje čelika	QOB.WI.S.8.2
		SRPS EN ISO 9606-2 Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje aluminijuma i legura od aluminijuma	QOB.WI.S.8.3
		SRPS EN ISO 9606-3 Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje bakra i legura bakra	QOB.WI.S.8.4
		SRPS EN ISO 9606-4 Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje nikla i legura nikla	QOB.WI.S.8.5
		SRPS EN ISO 14732 Šema sertifikacije zavarivača za Automatizovano i automatsko zavarivanje metalnih materijala	QOB.WI.S.8.6
		API 1104 Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje čelika	QOB.WI.S.8.7
		ASME Sect. IX Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje čelika	QOB.WI.S.8.8
Zavarivanje termoplastičnih materijala	ŠS.WI.02	SRPS EN 13067 Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje termoplastičnih materijala	QOB.WI.S.8.9
Aluminotermijsko zavarivanje šina	ŠS.WI.03	SRPS EN 14730-2 (Uput 336) Šema sertifikacije zavarivača za aluminotermijsko zavarivanje šina	QOB.WI.S.8.10
Lemljenje	ŠS.WI.04	SRPS EN ISO 13585 Šema sertifikacije Lemioca - Tvrdo lemljenje	QOB.WI.S.8.11

 <p>WELD-ING DOO INŽENJERING U ZAVARIVANJU www.weld-ing.com</p>	Naziv dokumenta PRAVILA SERTEFIKACIJE OSOBA	Broj: QPL.WI.S.01
		Strana 5 od 19

Izjava o završenoj poželjnoj obuci čekirana (čekira da ili ne) od strane lemioca je sa stanovišta Sertifikacionog tela poželjan preduslov (odatle potiče izraz poželjna obuka) za pristupanje ispitu. Relevantni standard naveden u ovoj tački (u tabeli navedeni kao Standard Pun naziv šeme sertifikacije) ne propisuju obaveznost prethodne institucionalne obuke, pa stoga ni Sertifikaciono telo ne definiše takav zahtev.

Sertifikaciono telo ne insistira na dostavljanju dokumenta o završenoj poželjnoj obuci izdatog od strane bilo kog trening centar ili centar za obuku (*trening centar ili centar za obuku je obrazovna ustanova koja vrši obuku lemioca), jer se u slučaju zavarivača/ lemiocac/ operatera obukom smatra i iskustvo u zavarivanju/ tvrdom lemljenju stečeno radom u industriji ili drugom vaninstitucionalnom obukom. Veliki broj zavarivača/ lemioca/ operatera više godina uspešno zavaruje/ lemi materijale određenim postupkom, na definisanoj grupi materijala, pa čak i poseduje sertifikate izdate od strane preduzeća koja nisu Sertifikaciona tela, zbog čega nije neophodno da prolaze institucionalnu obuku. Takođe, neki od zavarivača/ lemioca/ operatera su posedovali validne sertifikate, ali ih nisu blagovremeno produžili.

Ukoliko je kandidat – zavarivač dao izjavu da nije završio poželjnu obuku, onda je potrebno da napravi izjavu o minimalnom radnom iskustvu (minimum dve godine). Ova izjava može da bude u slobodnoj formi (ovo pravilo važi samo za šemu sertifikacije ŠS.WI.02 - Zavarivanje termoplastičnih materijala).

Sertifikat se stiče na osnovu uspešno položenog kvalifikacionog ispita, na kome se prema zahtevima relevantnih standarda na osnovu zavarenog ispitnog uzorka stiče pravi uvid u veštine i sposobnosti zavarivača/ lemioca/ operatera da realizuje zahtevano zavarivanje/lemljenje, za koje se traži sertifikacija, bez obzira na način sprovođenja, metod i program obuke, odnosno instituciju, koja je realizovala prethodnu obuku.

Svaki kandidat za kvalifikaciju i sertifikaciju se evidentira u knjizi QOB.WI.K2 – Knjiga Evidencija kandidata za sertifikaciju zavarivača.

Ispit se polaže kao praktično zavarivanjem ispitnog uzorka, a ukoliko se ugovori pošto nije obavezan, sprovodi se i deo provere poznavanja struke, koji se polaže u formi testa pismeno ili usmeno. Svi delovi ispita se obavljaju konzistentno sa odgovarajućom šemom sertifikacije.

Ukoliko se ugovori sertifikacija zavarivača/ lemioca/ operatera u svrhu imenovanja za zavarivanje/ lemljenje na opremi pod pritiskom ili se čekira da u pristupnoj listi (da se realizuje sertifikacija zavarivača/ lemioca/ operatera u svrhu imenovanja za zavarivanje/ lemljenje na opremi pod pritiskom) ispiti iz poznavanja struke je obavezan i sastoji se iz dva dela. Prvi deo teoretskog dela ispita koji se zove Ispiti iz poznavanja struke sadrži dvadeset pitanja u vezi sa postupkom zavarivanja/ lemljenja i sertifikacijom zavarivača. Drugi deo teretskog dela ispita koji se zove ispit iz poznavanja struke za opremu pod pritiskom sadrži deset pitanja koje se ondose na opremu pod pritiskom.

 <p>WELD-ING DOO INZENJERING U ZAVARIVANJU www.weld-ing.com</p>	Naziv dokumenta PRAVILA SERTIKACIJE OSOBA	Broj: QPL.WI.S.01
		Strana 6 od 19

Zavarivač zavaruje/ Lemioc lemi ispitni uzorak uz obavezno prisustvo ispitivača. Tokom sprovođenja ispita pri zavarivanju/ lemljenju ispitnog uzorka, ispitivač poštuje sve odredbe standarda i šeme sertifikacije po kojima se realizuje kvalifikacioni ispit. Ispitivači koji su angažovani u sertifikacionom telu a zaposleni su u drugom preduzeću daju izjavu da neće biti uključeni u proces sertifikacije ukoliko se sertifikacija zavarivača obavlja u njihovom preduzeću. Posebno se vodi računa ukoliko treba da se realizuje sertifikacija zavarivača / lemioca u svrhu imenovanja za zavarivanje/ lemljenje na opremi pod pritiskom i tada se određuje ispitivač koji nije u sukobu interesa tj. angažuje / određuje se ispitivač koji nije i ne sme da bude direktno uključen u aktivnosti projektovanja, proizvodnje, isporuke, instaliranja, korišćenja ili održavanja opreme pod pritiskom.

Na osnovu ispita se ocenjuje kompetentnost kandidata primenom kriterijuma specificiranih u relevantnom standardu za svaki pojedinačni ispit.

S obzirom da su kriterijumi prihvatljivosti rezultata decidno definisani relevantnim standardom, apsolutno je i u celosti ostvarena objektivnost pri sprovođenju ispita, jer je obezbeđena uporedivost rezultata svakog pojedinačnog ispita, po sadržaju i težini, kao i validnost odluka o polaganju / ne polaganju.

Ukoliko su rezultati vizuelno-dimenzionog pregleda zadovoljavajući, ispitivač određuje vrstu ispitivanja koja treba izvršiti na ispitnom uzorku i prosleđuje uzorak i zahtev za ispitivanje (u slobodnoj formi), Laboratoriji, koja je podugovorena za realizaciju konkretnog posla.

Sertifikat o stručnoj osposobljenosti zavarivača/ lemioca se izdaje u skladu sa odredbama standarda prema kojem se sprovodi ispit, na odgovarajućem obrascu.

Svi zapisi o sprovedenim ispitima se čuvaju u arhivi Sertifikacionog tela „WELD-ING“ d.o.o. najmanje 5 godina.

PWPS liste izrađene u „WELD-ING“-u čuvaju se trajno.

Knjiga „Knjiga Evidencija kandidata za sertifikaciju zavarivača“ čuva se trajno, odnosno do popunjavanja i otvaranja nove.

Evidencija o ispitima za kvalifikaciju i sertifikaciju zavarivača se čuva i u elektronskoj formi u računaru u Sertifikacionom telu „WELD-ING“-a. Pristup bazi podataka je zaštićen lozinkom, koja je poznata samo menadžeru šeme sertifikacije zavarivača/ zamenik menadžera šeme sertifikacije zavarivača.

Za čuvanje i održavanje zapisa odgovoran je menadžer šeme sertifikacije zavarivača.

Ispitivač je prisutan sve vreme trajanja ispita, čime se obezbeđuje regularnost i usklađenost sa zahtevima šeme sertifikacije zavarivanje topljenjem.

3.3 Proces ocenjivanja

Ukoliko korisnik zahteva, zavarivač/ lemioc/ operater polaže i ispit iz poznavanja struke, koji sprovodi ispitivač. Ispit se prilagođava potrebama i zahtevima korisnika, a sprovodi se usmeno ili pismeno, u skladu sa zahtevima standarda prema kome se sprovodi sertifikacija zavarivača/ lemioc/ operater.

Ukoliko se ugovori sertifikacija zavarivača/ lemioca/ operatera u svrhu imenovanja za zavarivanje/ lemljenje na opremi pod pritiskom, ispiti iz poznavanja struke je obavezan i on se sastoji iz dva dela opisana u prethodnoj tački.

Rezultat ispita iz poznavanja struke za postupak zavarivanja/ lemljenja i sertifikaciju zavarivača/ lemica/ operatera:

Ispit iz poznavanje struke Šema sertifikacije	Zadovoljavajući	Nezadovoljavajući
ŠS.WI.01 - Zavarivanje topljenjem	ako kandidat odgovori tačno na najmanje 2/3 (odnosno 66,67%)	ako kandidat odgovori netačno na više od 1/3 (odnosno 33,33%)
ŠS.WI.02 - Zavarivanje termoplastičnih materijala	ako kandidat odgovori tačno na najmanje 4/5 (odnosno 80%)	ako kandidat odgovori netačno na više od 1/5 (odnosno 20%)
ŠS.WI.03 - Aluminotermijsko zavarivanje šina	ako kandidat odgovori tačno na najmanje 3/4 (odnosno 75%)	ako kandidat odgovori netačno na više od 1/4 (odnosno 25%)
ŠS.WI.04 - Lemljenje	ako kandidat odgovori tačno na najmanje 2/3 (odnosno 66,67%)	ako kandidat odgovori netačno na više od 1/3 (odnosno 33,33%)

Rezultat ispita iz poznavanja struke za opremu pod pritiskom:

Ispit iz poznavanje struke Šema sertifikacije	Zadovoljavajući	Nezadovoljavajući
ŠS.WI.01 - Zavarivanje topljenjem	ako kandidat odgovori tačno na najmanje 2/3 (odnosno 66,67%)	ako kandidat odgovori netačno na više od 1/3 (odnosno 33,33%)
ŠS.WI.02 - Zavarivanje termoplastičnih materijala	ako kandidat odgovori tačno na najmanje 2/3 (odnosno 66,67%)	ako kandidat odgovori netačno na više od 1/3 (odnosno 33,33%)
ŠS.WI.04 - Lemljenje	ako kandidat odgovori tačno na najmanje 2/3 (odnosno 66,67%)	ako kandidat odgovori netačno na više od 1/3 (odnosno 33,33%)

Ukoliko je ispit iz poznavanja struke "nezadovoljavajući", sertifikat se može izdati korisniku (zavarivaču/ lemiocu) na osnovu položenog kvalifikacionog ispita (praktičnog dela ispita - zavarivanje) prema zahtevu relevantnog standarda navedenim u prethodnoj tački ovih pravila i isključivo bez imenovanja. Ukoliko izvedeni ispitni uzorak zadovoljava propisani nivo kvaliteta relevantnog standarda korisniku zavarivaču/ lemiocu/ operateru će se izdati sertifikat, a za (teoretsko) poznavanje struke na sertifikatu će pisati da poznavanje struke nije prihvatljivo.

 <p>WELD-ING DOO INZENJERING U ZAVARIVANJU www.weld-ing.com</p>	Naziv dokumenta PRAVILA SERTIKACIJE OSOBA	Broj: QPL.WI.S.01
		Strana 8 od 19

Kod šema sertifikacije zavarivanja termoplastičnih materijala kandidat - zavarivača ispit iz poznavanja struke je obavezan i zavarivača mora da odgovori tačno na 80% postavljenih pitanja da bi mogao da pristupi polaganju praktičnog dela ispita. Ukoliko je zavarivač plastičnih masa netačno odgovorio na više od 20% postavljenih pitanja, zavarivač mora da obnovi svoje teoretsko znanje da bi ponovo pristupio polaganju teoretskog dela ispita. (Minimalno vreme od polaganja do ponovnog polaganja je sedam dana).

Ispit iz poznavanja struke nije obavezan, ali se preporučuje.

Ukoliko kandidat za sertifikaciju (zavarivač/ lemioc/ operater) ima izričit zahtev da bude sertifikovan i imenovan za zavarivanje/ lemljenje na opremi pod pritiskom, a predhodno se ustanovilo da je ispit iz poznavanja struke “nezadovoljavajući”, kandidat za sertifikaciju i imenovanje (zavarivač/ lemioc/ operater) ne može da pristupi praktičnom delu ispita i mora da obnovi svoje teoretsko znanje da bi ponovo pristupio polaganju teoretskog dela ispita. (Minimalno vreme od polaganja do ponovnog polaganja je sedam dana).

Zavarivač/ lemioc/ operater zavaruje/lemi ispitni uzorak obavezno u prisustvu ispitivača.

Svaki ispitni uzorak mora imati identifikaciju: upisuje se “broj ispita” (markerom) i to se sve evidentira u Pristupnoj listi zavarivača kao i u knjizi evidencija kandidata za sertifikaciju zavarivača (QOB.WI.K2).

Izrađeni ispitni uzorak ispitivač pregleda u stanju kako je zavaren/ zalemljen, ocenjuje prema kriterijumima definisanim u standardu za kvalifikaciju i sertifikaciju i rezultate upisuje na drugoj strani odgovarajuće Pristupne liste.

U slučaju nezadovoljavajućeg rezultata vizuelno-dimenzionog pregleda, ispitni uzorak se ne podvrgava daljim ispitivanjima, a korisnik se obaveštava da se zavarivaču/ lemiocu/ operateru ne može izdati sertifikat.

Ukoliko su rezultati vizuelno-dimenzionog pregleda zadovoljavajući, ispitivač određuje vrstu ispitivanja koja treba izvršiti na ispitnom uzorku i prosleđuje uzorak i zahtev za ispitivanje (u slobodnoj formi), podugovorenoj Laboratoriji, koja je podugovorena za realizaciju konkretnog posla. Sva ispitivanja ispitnih uzoraka obavljaju se u izabranoj podugovorenoj Laboratoriji, koja dostavlja svoje izveštaje o obavljenim ispitivanjima.

Ukoliko se podugovori angažovanje podugovorenog Kontrolnog tela, menadžeru šeme sertifikacije zavarivača se direktno dostavljaju izveštaji o kontrolisanju ispitnih uzoraka, koji pored izveštaja o ispitivanju od podugovorene laboratorije, sadrže i ocenu nalaza prema definisanim kriterijumima prihvatljivosti, izdatu od strane Kontrolnog tela.

Na osnovu rezultata ispitivanja, menadžer šeme sertifikacije zavarivača može:

 <p>WELD-ING DOO INZENJERING U ZAVARIVANJU www.weld-ing.com</p>	Naziv dokumenta PRAVILA SERTIKACIJE OSOBA	Broj: QPL.WI.S.01
		Strana 9 od 19

- da obustavi dalja ispitivanja, u slučaju kada IBR (npr. radiografsko ispitivanje) pokaže da greške na ispitnom uzorku ne zadovoljavaju kriterijume prihvatljivosti, i uzorak oceni kao nezadovoljavajući;
- da zahteva dodatno ispitivanje (dodatne epruvete), u slučaju da su rezultati ispitivanja savijanjem, ispitivanja lomom ili makrostrukturnog ispitivanja neprihvatljivi;
- da zaključi da zavarivaču/ lemiocu/ operateru treba izdati sertifikat, u slučaju kada su rezultati svih zahtevanih ispitivanja zadovoljavajući.

U slučaju kada ispitni uzorak ne zadovoljava utvrđene kriterijume, analizira se razlog. Korisniku se tada može predložiti da zavarivač ponovi ispit pod istim uslovima ili da prethodno obavi dodatnu obuku ili da se preispitaju uslovi zavarivanja, odrede novi i ponovo obavi provera zavarivača ponovi.

U slučajevima, kada postoji promena šeme sertifikacije, koja zahteva dodatno ocenjivanje, Sertifikaciono telo u pisanoj formi informiše kandidata o specifičnim zahtevima metode i mehanizmima za verifikaciju da su sertifikovane osobe usaglašene sa izmenjenim zahtevima.

Menadžer šeme sertifikacije zavarivača je dužan da obavesti sve zainteresovane strane i sertifikovane osobe o izmenjenim zahtevima šeme sertifikacije i da u odgovarajućem vremenskom periodu utvrdi da li je svaka sertifikovana osoba ispunila izmenjene zahteve sertifikacije.

S obzirom da Sertifikaciono telo za ispitivanja metodama bez razaranja i sa razaranjem koristi podugovorenu Laboratoriju, za sprovedena ispitivanja se obavezno dostavljaju odgovarajući izveštaji o ispitivanju, podaci i zapisi. Popunjavanjem odgovarajuće pristupne liste se pokazuje da su rezultati ekvivalentni i usaglašeni sa zahtevima koji su definisani u šemi sertifikacije zavarivača.

Ukoliko se podgovori angažovanje podugovorenog Kontrolnog tela, menadžeru šeme sertifikacije zavarivača se dostavljaju izveštaji o kontrolisanju ispitnih uzoraka, koji pored izveštaja o ispitivanju od podugovorene laboratorije, sadrže i ocenu nalaza prema definisanim kriterijumima prihvatljivosti, izdatu od strane Kontrolnog tela.

3.4 Odluka o sertifikaciji

Informacije prikupljene tokom procesa sertifikacije su dovoljne za:

- donošenje odluke o sertifikaciji od strane Sertifikacionog tela,
- sledljivost u slučaju žalbe ili prigovora.

Pristupne liste sa izveštajima o svim sprovedenim ispitivanjima, koja su obavljena od strane podugovorene Laboratorije, odnosno izveštaji o kontrolisanju sa svim priložima (izveštajima) daju dovoljno podataka za donošenje odluke o sertifikaciji, a sledljivost

 WELD-ING DOO INŽENJERING U ZAVARIVANJU www.weld-ing.com	Naziv dokumenta PRAVILA SERTIKACIJE OSOBA	Broj: QPL.WI.S.01
		Strana 10 od 19

podataka omogućava sprovođenje propisanih procedura u slučajevima žalbe ili prigovora.

Odluke o dodeljivanju, održavanju, resertifikaciji, proširenju, redukciji, suspenziji ili povlačenju sertifikacije donosi isključivo i samo Sertifikaciono telo, ove aktivnosti se nikad ne podugovaraju, a sve u saglasnosti sa relevantnim procedurama i šemama sertifikacije.

Sertifikaciono telo je ograničilo svoju odluku o sertifikaciji samo na ona pitanja koja se specifično odnose na zahteve šeme sertifikacije. Menadžer šeme sertifikacije zavarivača, koji donosi odluku o sertifikaciji ima dovoljno znanja o procesu sertifikacije i iskustva u tom procesu da bi utvrdio da su zahtevi za sertifikaciju ispunjeni.

Sertifikat se dodeljuje tek kada se ispune svi zahtevi sertifikacije, definisani procedurama, šemama sertifikacije Sertifikacionog tela, standardom i Pravilnikom o opremi pod pritiskom koji je relevantan u konkretnom slučaju sertifikacije. Važnost sertifikata je vremeski ograničen i izdaje se na određeni vremeski period kako je propisano u relevantnom standardu.

Sertifikat se izdaje u formi pisma i svojim potpisom ga odobrava menadžer šeme sertifikacije zavarivača. Forma sertifikata je definisana sledećim obrascima:

Šema sertifikacije	Oznaka šeme	Standard Pun naziv šeme sertifikacije	Sertifiakt
Zavarivanje topljenjem	ŠS.WI.01	SRPS EN ISO 9606-1 Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje čelika	QOB.WI.S.8.2.1
		SRPS EN ISO 9606-2 Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje aluminijuma i legura od aluminijuma	QOB.WI.S.8.3.1
		SRPS EN ISO 9606-3 Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje bakra i legura bakra	QOB.WI.S.8.4.1
		SRPS EN ISO 9606-4 Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje nikla i legura nikla	QOB.WI.S.8.5.1
		SRPS EN ISO 14732 Šema sertifikacije zavarivača za Automatizovano i automatsko zavarivanje metalnih materijala	QOB.WI.S.8.6.1
		API 1104 Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje čelika	QOB.WI.S.8.7.1
		ASME Sect. IX Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje čelika	QOB.WI.S.8.8.1
Zavarivanje termoplastičnih materijala	ŠS.WI.02	SRPS EN 13067 Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje termoplastičnih materijala	QOB.WI.S.8.9.1
Aluminotermijsko zavarivanje šina	ŠS.WI.03	SRPS EN 14730-2 (Uput 336) Šema sertifikacije zavarivača za aluminotermijsko zavarivanje šina	QOB.WI.S.8.10.1
Lemljenje	ŠS.WI.04	SRPS EN ISO 13585 Šema sertifikacije Lemioca - Tvrdo lemljenje	QOB.WI.S.8.11.1a QOB.WI.S.8.11.1b

 <p>WELD-ING DOO INŽENJERING U ZAVARIVANJU www.weld-ing.com</p>	Naziv dokumenta PRAVILA SERTIKACIJE OSOBA	Broj: QPL.WI.S.01
		Strana 11 od 19

Sertifikaciono telo je isključivi vlasnik nad sertifikatom, što je navedeno u Pravilma za korišćenje sertifikata.

3.5 Suspendovanje, povlačenje ili smanjenje predmeta i područja sertifikacije

Sertifikaciono telo ima politiku i dokumentovanu proceduru QPR.WI.S.13 - Održavanje, proširivanje i povlačenje sertifikacije, kojom detaljno opisuje:

- proširenje (ili redukovanje) sertifikacije;
- odustajanje od sertifikacije;
- suspenziju sertifikacije;
- povlačenje sertifikacije;
- održavanje sertifikacije;

saglasno relevantnim standardima navedenim u šemama sertifikacije.

3.5.1 Proširenje (ili redukovanje) obima sertifikacije

Na zahtev kandidata za proširenje ili redukovanje obima sertifikacije u toku važenja već izdatog sertifikata, menadžer šeme sertifikacije zavarivača donosi odluku o reviziji sertifikata i opsega važenja dodeljene sertifikacije.

Po odobrenju menadžera šeme sertifikacije, kandidatu se dostavlja novi sertifikat sa izmenjenim opsegom važenja.

Na sertifikatu se označava broj revizije, dok datum važenja sertifikata ostaje isti kao i na prethodnom sertifikatu.

Menadžer šeme sertifikacije zavarivača obavezno evidentira nastale promene u knjizi "Evidencija kandidata za sertifikaciju zavarivača" (QOB.WI.K2).

3.5.2 Odustajanje od sertifikacije

Sertifikovana osoba može da odustane od sertifikacije iz bilo kog razloga i u bilo koje vreme, pismenim obraćanjem Sertifikacionom telu.

Nakon odustajanja od sertifikacije, imalac sertifikata mora da:

- vrati sertifikat Sertifikacionom telu,
- prestane da koristi kopije sertifikata.

Menadžer šeme sertifikacije zavarivača će iz knjige "Evidencija kandidata za sertifikaciju zavarivača" evidentirati osobu, koja je odustala od sertifikacije.

 <p>WELD-ING DOO INŽENJERING U ZAVARIVANJU www.weld-ing.com</p>	Naziv dokumenta PRAVILA SERTIKACIJE OSOBA	Broj: QPL.WI.S.01
		Strana 12 od 19

3.5.3 Suspenzija sertifikacije

Menadžer šeme sertifikacije zavarivača može doneti odluku o suspenziji sertifikacije kao posledicu:

- odstupanja od usaglašenosti sa zahtevima, koja nisu takva da bi se naložilo oduzimanje sertifikata, ali nisu otklonjena u dogovorenom roku;
- neadekvatnog korišćenja sertifikata;
- nepoštovanja Pravila za korišćenje sertifikata (QOB.WI.S.13.1).

Menadžer šeme sertifikacije zavarivača će osobi dostaviti pismeno obaveštenje o suspenziji sertifikacije, zajedno sa razlozima za donošenje takve odluke i uslovima pod kojima će ponovo moći da koristi sertifikat.

Suspenzija sertifikacije se mora naznačiti u knjizi "Evidencija kandidata za sertifikaciju zavarivača".

Suspenzija prestaje samo kada menadžer šeme sertifikacije zavarivača verifikuje da je usaglašenost sa zahtevima ponovo uspostavljena.

O prestanku suspenzije osoba mora da bude pismeno obaveštena, a novonastali status evidentiran u knjizi "Evidencija kandidata za sertifikaciju zavarivača".

Ukoliko osoba propusti da se reše problemi koji su doveli do suspenzije, u vremenu koje je odredilo Sertifikaciono telo, to dovodi do povlačenja sertifikacije ili smanjenja predmeta i područja sertifikacije.

Sertifikaciono telo sa sertifikovanom osobom potpisuje Pravila za korišćenje sertifikata, čime se obezbeđuje da u slučaju suspenzije sertifikata, sertifikovana osoba prestane sa daljim promovisanjem sertifikacije odnosno da u slučaju povlačenja sertifikata, sertifikovana osoba prestaje sa korišćenjem pozivanja na sertifikovani status.

3.5.4 Povlačenje sertifikacije

Menadžer šeme sertifikacije zavarivača može doneti odluku o oduzimanju sertifikacije kao posledicu:

- značajnih odstupanja od usaglašenosti sa zahtevima;
- zloupotrebe sertifikata;
- odbijanja da se omoguće nadzorna ocenjivanja ili provere;
- nepoštovanja Pravila za korišćenje sertifikata;
- prestanka aktivnosti koje su pod sertifikacijom.

Nadzorno ocenjivanje ili provera se sprovodi na zahtev poslodavca zavarivača koji poseduje sertifikat, u slučajevima kada dođe do značajnog pada kvaliteta njegovog rada ili kompetencija, što poslodavcu nanosi znatnu materijalnu štetu. O nadzornom ocenjivanju ili proveru se obavezno u pisanoj formi obaveštava imalac sertifikata.

 WELD-ING DOO <small>INŽENJERING U ZAVARIVANJU</small> www.weld-ing.com	Naziv dokumenta PRAVILA SERTIKAKCIJE OSOBA	Broj: QPL.WI.S.01
		Strana 13 od 19

Odbijanje da se omoguće nadzorno ocenjivanje ili provera, ili utvrđivanje značajnih odstupanja od usaglašenosti sa zahtevima u toku nadzornog ocenjivanja ili provere predstavljaju razlog za donošenje odluke o oduzimanju sertifikacije.

Pod zloupotrebom sertifikata se smatra falsifikovanje, prepravljanje podataka i zlonamerno davanje netačnih informacija u vezi sa važnošću i validnošću sertifikata, čime se nanosi šteta ugledu Sertifikacionog tela.

Sertifikaciono telo sa sertifikovanom osobom potpisuje Pravila za korišćenje sertifikata, čime se obezbeđuje da u slučaju povlačenja sertifikata, sertifikovana osoba prestaje sa korišćenjem pozivanja na sertifikovani status.

Menadžer šeme sertifikacije zavarivača pismeno obaveštava imaoca sertifikata o povlačenju sertifikata zajedno sa razlozima za donošenje takve odluke. Od imaoca sertifikata se zahteva da:

- sertifikat vrati Sertifikacionom telu;
- prestane da koristi kopije sertifikata.

Oduzimanje sertifikat osobi se evidentira u knjizi "Evidencija kandidata za sertifikaciju zavarivača". Za ponovno sticanje sertifikacije, osoba mora podneti novi zahtev i ponoviti celokupan postupak sertifikacije prema odgovarajućoj šemi.

3.6 Održavanje sertifikacije

Održavanje sertifikacije se realizuje pod uslovima, koji su navedeni u relevantnim standardima, odnosno uslovima navedenim u šemi sertifikacije, na osnovu koga je izdat sertifikat.

Uslovi za održavanje sertifikacije, saglasno šemi sertifikacije ŠS.WI.01 – Zavarivanje topljenjem, definisani su sledećim tačkama:

- Sertifikat zavarivača počinje da važi od zavarivanja ispitnog uzorka, kojim je potvrđeno da su zahtevana ispitivanja sprovedena i da su rezultati ispitivanja prihvatljivi, u odnosu na definisane kriterijume prihvatljivosti.
- **Izdati sertifikat zavarivača je validan u periodu od:**

Šema sertifikacije	Standard Pun naziv šeme sertifikacije	Validnost (važnost) sertifikacije
Zavarivanje topljenjem	SRPS EN ISO 9606-1 Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje čelika	dve godine, sa mogućnošću produženja na još dve godine ili na tri godine bez prava produžetka
	SRPS EN ISO 9606-2 Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje aluminijuma i legura od aluminijuma	dve godine, sa mogućnošću produženja na još dve godine
	SRPS EN ISO 9606-3 Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje bakra i legura bakra	dve godine, sa mogućnošću produženja na još dve godine
	SRPS EN ISO 9606-4	dve godine, sa mogućnošću produženja na još dve godine

	Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje nikla i legura nikla	
	SRPS EN ISO 14732 Šema sertifikacije zavarivača za Automatizovano i automatsko zavarivanje metalnih materijala	tri godine, sa mogućnošću produženja na još tri godine ili na šest godina bez prava produžetka
	API 1104 Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje čelika	dve godine, sa mogućnošću produženja na još dve godine
	ASME Sect. IX Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje čelika	dve godine, sa mogućnošću produženja na još dve godine

pod uslovom da koordinator za zavarivanje ili odgovorno stručno lice poslodavca potvrdi na svakih 6 meseci da je zavarivač realizovao zavarivanja iz opsega važnosti sertifikata.

- Sertifikat zavarivača se na svake dve ili tri godine (u zavisnosti od referentnog standarda prema kome se vrši sertifikacija) može produžiti od strane Sertifikacionog tela, ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:
  - svi izveštaji i evidencije koji se koriste za produženje važnosti sertifikata treba da budu sledljivi do zavarivača, uz navođenje WPS koja se koristi u proizvodnji,
  - evidencijom o obavljenim zavarivanjima se smatraju rezultati ispitivanja zavarenih spojeva radiografijom ili ultrazvukom, odnosno ispitivanja sa razaranjem (prelomom ili savijanjem) sprovedenih na dva zavarena spoja u toku prethodnih 6 meseci. Evidenciju je potrebno čuvati najmanje dve godine,
  - Zavareni spojevi treba da zadovoljavaju kriterijume prihvatljivosti koji su decidno definisani relevantnim standardom (navedeni u tački 1 ove šeme sertifikacije),
  - Rezultati ispitivanja treba da potvrde da je zavarivač zavarivanja realizovao pod uslovima za koje je izdat prvobitni sertifikat, osim u pogledu debljine i spoljašnjeg prečnika cevi.

Uslovi za održavanje sertifikacije, saglasno šemi sertifikacije ŠS.WI.02 – Zavarivanje termoplastičnih materijala, definisani su sledećim tačkama:

- Važenje kvalifikacije zavarivača počinje od datuma položenog poslednjeg kvalifikacionog ispita (praktični i ispit iz poznavanja struke). Ovaj datum se može razlikovati od datuma izdavanja naznačenog na sertifikatu.
- **Izdati sertifikat zavarivača mora da bude validan u periodu od**

Šema sertifikacije	Standard Pun naziv šeme sertifikacije	Validnost (važnost) sertifikacije
Zavarivanje termoplastičnih materijala	SRPS EN 13067 Šema sertifikacije zavarivača za zavarivanje termoplastičnih materijala	dve godine, sa mogućnošću produženja na još dve godine

i pod sledećim uslovima:

- zavarivač mora stalno da bude angažovan na poslovima zavarivanja u okviru kvalifikacije koja odgovara sertifikatu o kvalifikacionom ispitu. Nije dozvoljen prekid duži od šest meseci;

 <p>WELD-ING DOO INŽENJERING U ZAVARIVANJU www.weld-ing.com</p>	Naziv dokumenta PRAVILA SERTIKIFIKACIJE OSOBA	Broj: QPL.WI.S.01
		Strana 15 od 19

- ne sme da postoji bilo koji razlog koji bi doveo u pitanje veštinu i znanje zavarivača;
- Korisnik (proizvođač) mora jednom godišnje da potvrdi da je kvalitet rada zavarivača u skladu sa tehničkim uslovima pod kojima je dodeljen sertifikat o kvalifikacionom ispitu.

Ukoliko neki od faktora nije u skladu sa uslovima navedenim u prethodne tri tačke sertifikat o kvalifikacionom ispitu mora da se poništi.

Produženje za još dve godine je dozvoljeno samo ukoliko je Sertifikaciono telo o tome obavješteno pre isteka perioda postojećeg uverenja. Produženje je dozvoljeno samo kada je pružen dokaz o kvalitetu zavarivačkih radova i kada ga Sertifikaciono telo prihvati kao ispravno. Važenje u okviru dobijene kvalifikacije produžava se pod originalnom kvalifikacijom za još dve godine, pod uslovom da su ispunjeni zahtevi u prethodnom pasosu. Kada istekne ovo produženje, zahteva se novi kvalifikacioni ispit.

Uslovi za održavanje sertifikacije, saglasno šemi sertifikacije ŠS.WI.03 – Aluminotermijsko zavarivanje šina, definisani su sledećim tačkama:

Sertifikat zavarivača počinje da važi od zavarivanja ispitnog uzorka, kojim je potvrđeno da su zahtevana ispitivanja sprovedena i da su rezultati ispitivanja prihvatljivi, u odnosu na definisane kriterijume prihvatljivosti.

Izdati sertifikat zavarivača je validan u periodu od:

Šema sertifikacije	Standard Pun naziv šeme sertifikacije	Validnost (važnost) sertifikacije
Aluminotermijsko zavarivanje šina	SRPS EN 14730-2 (Uput 336) Šema sertifikacije zavarivača za aluminotermijsko zavarivanje šina	Ne može biti duža od pet godina

Uslovi za održavanje sertifikacije, saglasno šemi sertifikacije ŠS.WI.04 - Lemljenje, definisani su sledećim tačkama:

- Sertifikat lemioca počinje da važi od lemljenja ispitnog uzorka, kojim je potvrđeno da su zahtevana ispitivanja sprovedena i da su rezultati ispitivanja prihvatljivi, u odnosu na definisane kriterijume prihvatljivosti.
- **Izdati sertifikat lemioca je validan u periodu od:**

Šema sertifikacije	Standard Pun naziv šeme sertifikacije	Validnost (važnost) sertifikacije
Lemljenje	SRPS EN ISO 13585 Šema sertifikacije Lemioca – Tvrdo lemljenje	tri godine, sa mogućnošću produženja na još tri godine

pod uslovom da su ispunjeni svi sledeći uslovi svakih 6 meseci potvrđuje odgovorno lice poslodavca potpisujući potvrdu da je:

- Lemioc ili operater za tvrdo lemljenje mora biti angažovan sa razumnim kontinuitetom u radu lemljenja unutar opseg kvalifikacija. Dozvoljen je prekid na period ne duži od 6 meseci.
- Rad lemioca ili operater za tvrdo lemljenje mora biti u opštem skladu sa tehničkim uslovima pod kojim se sprovodi ispit kvalifikacije.

- Ne sme biti nikakvog posebnog razloga da se dovodi u pitanje veština i znanje lemioca ili operatera za tvrdo lemljenje (ako je primenjivo).
Ako bilo koji od ovih uslova nije ispunjen, kvalifikacija će biti poništena.
- Sertifikat lemioca se na svake tri godine može produžiti od strane Sertifikacionog tela, pored onih navedenih u prethodnom pasosu, ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:
  - svi izveštaji i evidencije koji se koriste za produženje važnosti sertifikata treba da budu sledljivi do lemioca, uz navođenje BPS koja se koristi u proizvodnji,
  - evidencijom o obavljenom lemljenju se smatraju rezultati ispitivanja zalemljenih spojeva radiografijom ili ultrazvukom, odnosno ispitivanja sa razaranjem sprovedenih na dva zalemljenja spoja u toku prethodnih 6 meseci. Evidenciju je potrebno čuvati najmanje dve godine,
  - Zalemljenjeni spojevi treba da zadovoljavaju kriterijume prihvatljivosti koji su decidno definisani u relevantnom standardu (navedenom u tački 1 ove šeme sertifikacije),
  - Rezultati ispitivanja treba da potvrde da je lemioc realizovao lemljenje pod uslovima za koje je izdat prvobitni sertifikat, osim u pogledu debljine i spoljašnjeg prečnika cevi.

3.7 Proces resertifikacije

Posle isteka važnosti, sertifikat se može produžiti za period koji je određen u primenjenom standardu za kvalifikaciju i sertifikaciju zavarivača/ lemioca/ opratera, ukoliko su ispunjeni uslovi definisani u tački Održavanje sertifikacije.

Menadžer šeme sertifikacije zavarivača je odgovoran za proveru i utvrđivanje usaglašenosti sa uslovima za produženje važnosti sertifikata, koji su dati u relevantnom standardu. Produženje važnosti sertifikata se mora evidentirati u Pristupnoj listi zavarivača. Tokom aktivnosti resertifikacije, Sertifikaciono telo obezbeđuje stalno potvrđivanje kompetentnosti sertifikovane osobe i njenu stalnu usklađenost sa važećim zahtevima šeme sertifikacije, na način propisan relevantnim standardom za konkretnu sertifikaciju.

Izabrana aktivnost resertifikacije odgovara zahtevima relevantnog standarda za sertifikaciju. Samo u slučajevima kada period resertifikacije odstupa od definisanog u relevantnom standardu biraju se aktivnost/ aktivnosti resertifikacije, ali uvek na način da budu adekvatne, čime se osigurava da postoji nepristrasno ocenjivanje radi potvrđivanja stalne kompetentnosti sertifikovane osobe.

 <p>WELD-ING DOO INZENJERING U ZAVARIVANJU www.weld-ing.com</p>	Naziv dokumenta PRAVILA SERTIKACIJE OSOBA	Broj: QPL.WI.S.01
		Strana 17 od 19

4. ŽALBE I PRIGOVORI

4.1 Žalbe na odluku o sertifikaciji

Proces postupanja po žalbama dokumentovan procedurom QPR.WI.S.03 - obuhvata:

- Proces za prijem, potvrđivanje i istraživanje žalbe i za donošenje odluke koje mere treba preduzeti kao odgovor na njih, uzimajući u obzir rezultate prethodnih sličnih žalbi,
- Praćenje i zapisivanje žalbi, uključujući preduzete mere za njihovo rešavanje,
- Osiguranje da su preduzete odgovarajuće korekcije i korektivne mere, kada je to primenljivo.

Konačnu odluku o žalbi na osnovu mišljenja Komisije za žalbe, donosi Odbor za kvalitet. Ukoliko su svi članovi Odbora za kvalitet bili uključeni u proces sertifikacije na koju je žalba podneta, konačnu odluku o žalbi donosi komisija za žalbe.

Postupci postupanja po žalbama u Sertifikacionom telu obezbeđuju da se sa svim žalbama postupa konstruktivno, nepristrasno i blagovremeno.

Sertifikaciono telo je odgovorno za sve odluke na svim nivoima procesa postupanja po žalbama.

Sertifikaciono telo obezbeđuje da osoblje za donošenje odluka uključeno u proces postupanja po žalbama ne bude ono koje je bilo uključeno u odluke na koje je žalba podneta. Ako je odluku na koju je žalba podneta doneo menadžer šeme sertifikacije zavarivača, on ne može biti uključen u proces postupanja po žalbama, ali može njegov zamenik i obrnuto.

Kada predstavnik rukovodstva za kvalitet pismeno obavesti Odbor za kvalitet o prispeloj žalbi, Odbor bira članove Komisije za žalbe, koji će istražiti prispelu žalbu, odrediti njenu osnovanost i dati predlog odluke o žalbi.

Komisija za žalbe se sastoji od više osoba (neparan broj osoba) sa odgovarajućim obrazovanjem, iskustvom i odgovornošću, koje nisu bile uključene u sertifikaciju na koju je uložena žalba.

Podnošenje, istraživanje i odlučivanje o žalbama ne rezultira bilo kakvom diskriminatorskom merom protiv podnosioca žalbe.

Po prijemu žalbe na sertifikacione aktivnosti Sertifikacionog tela, predstavnik rukovodstva za kvalitet podnosiocu potvrđuje prijem žalbe u pisanoj formi, uz naznaku obaveze da ga izvesti o napredovanju i rezultatima do kojih će doći nakon istraživanja žalbe i to najkasnije u roku od 3 sedmice od prijema žalbe.

 <p>WELD-ING DOO INZENJERING U ZAVARIVANJU www.weld-ing.com</p>	Naziv dokumenta PRAVILA SERTIKACIJE OSOBA	Broj: QPL.WI.S.01
		Strana 18 od 19

Predstavnik rukovodstva za kvalitet dostavlja zvanično obaveštenje podnosiocu žalbe o završetku procesa postupanja po žalbi.

4.2 Prigovori

Sertifikaciono telo u proceduri QPR.WI.S.04 – Prigovori dokumentuje proces prijema, vrednovanja i donošenja odluka o prigovorima, koji se odnose na aktivnosti sertifikacije ili na sertifikovane osobe.

Procedurom za postupanje po prigovorima pošteno i pravedno se tretiraju svestrane. Procedure i postupci Sertifikacionog tela obezbeđuju da se sa svim prigovorima postupa i da se obrađuju konstruktivno, nepristrasno i blagovremeno.

Procedurom QPR.WI.S.04 – Prigovori, definisani su sledeći procesi postupanja sa prigovorima:

- Prikaz procesa prijema, potvrđivanja, istraživanja i donošenja odluka o tome koje mere treba preduzeti kao odgovor na njih,
- Praćenje i zapisivanje prigovora, uključujući preduzete mere kao odgovor na njih,
- Osiguravanje da su preduzete odgovarajuće korekcije i korektivne mere, kada je primenljivo.

Po prijemu prigovora, Sertifikaciono telo proverava da li se prigovor odnosi na sertifikacione aktivnosti za koje je odgovorno, i ako je tako, sprovodi postupak definisan procedurom QPR.WI.S.04 – Prigovori.

Po prijemu prigovora, ukoliko se prigovor odnosi na sertifikacione aktivnosti za koje je Sertifikaciono telo odgovorno, predstavnik rukovodstva za kvalitet podnosiocu potvrđuje prijem prigovora, uz naznaku obaveze da će ga izvestiti o napredovanju i rezultatima do kojih će doći nakon istraživanja prigovora.

Sertifikaciono telo je odgovorno za prikupljanje i verifikaciju svih potrebnih informacija za validaciju prigovora.

Sertifikaciono telo dostavlja zvanično obaveštenje podnosiocu prigovora o završetku procesa postupanja po prigovorima. Ukoliko podnosilac prigovora ne prihvata odluku Sertifikacionog tela, ima pravo žalbe.

Sertifikaciono telo u odgovarajućem roku, obaveštava sertifikovanu osobu o svakom potkrepljenom prigovoru, koji se na nju odnosi.

Postupak postupanja po prigovorima podleže zahtevima za poverljivost, u delu koji se odnosi na podnosioca prigovora i na predmet prigovora.

 INZENJERING U ZAVARIVANJU www.weld-ing.com	Naziv dokumenta PRAVILA CERTIFIKACIJE OSOBA	Broj: QPL.WI.S.01
		Strana 19 od 19

Posle analiziranja prigovora, Odbor za kvalitet imenuje lice(a) za validaciju prigovora sa odgovarajućim obrazovanjem, iskustvom i odgovornošću da odredi validnost i moguća rešenja prigovora.

Odluku koju treba saopštiti podnosiocu prigovora donosi / preispituje i odobrava osoblje koje nije prethodno bilo uključeno u predmet na koji se odnosi prigovor.